

MEGJELNIK ÉVENKINT HATSZOR:
JANUÁRIUS, MÁRCIUS, MÁJUS, JULIUS, SZEPTEMBER ÉS NOVEMBER HÓNAPOK 20-IKÁN.

MAGYAR IPARMŰVÉSZEZET.

1898.

I.
ÉVFOLYAM

9. SZ.

NOVEMBER HÓ.

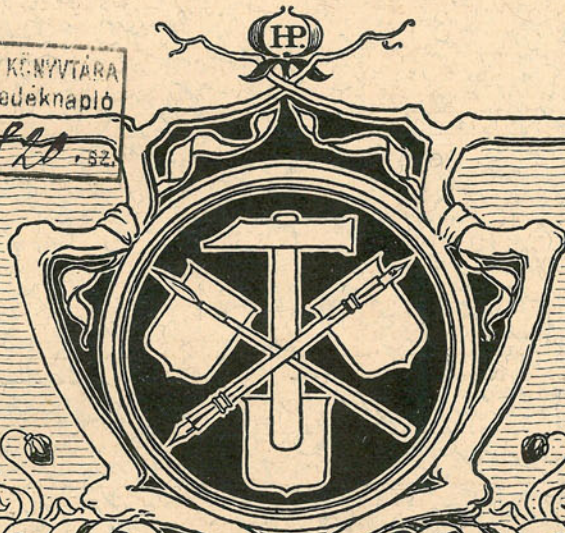
SZERKESZTI

FITTLER KAMILL.

FŐMUNKATÁRS

GYÖRGYI KÁLMÁN.

M. M. MUSEUM KÖNYVTÁRA
Nyelvt. köv. adéknapló
1898. évi
1898.

KIADJA
A MAGYAR IPARMŰVÉSZEZETI TÁRSULAT.

MORELLI G.F.I.

Előfizetési díj egy évre 5 forint.

MAGYAR IPARMŰVESZET.

Az országos iparművészeti muzeum és iskola
és a m. iparművészeti társulat közlönye.

I. ÉVFOLYAM. 1898. NOVEMBER HÓ. 9. SZÁM.

TARTALOM.

Lyka Károly. A művészetek népszerűsítése ...	373
Györgyi Kálmán. Az iparművészeti iskola kiállítása ...	377
Fittler Kamill. A brüsszeli művészeti kon- gresszus ...	392
Szinte Gábor. A művészeti érzék és az iskolák	400
Divald Kornél. Művészi reform ...	406
Hivatalos tudósítások ...	409
Hirdetések.	

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX. ker., Üllői-út 33–37. sz.

*

Előfizetési díj

a „Magyar Iparművészet” egy évfolyamára 5 frt.

L'ART DÉCORATIF HONGROIS.

Organe officiel du Musée et de l'École des Arts décoratifs
et de la Société hongroise des Arts décoratifs.

I-re ANNÉE. NOVEMBRE 1898. NUMÉRO 9.

TABLE DES MATIÈRES.

Ch. Lyka. La popularisation de l'Art ...	373
C. Györgyi. L'exposition de l'École des Arts décoratifs ...	377
C. Fittler. Le congrès de l'art public de Bruxelles ...	392
G. Szinte. Le sentiment artistique et les écoles	400
C. Divald. La réforme des arts ...	406
Renseignements officiels ...	409
Annonces.	

Rédaction et administration:

Budapest, IX., Üllői-út N-os 33–37.

*

Prix d'abonnement par année

de la Revue „Magyar Iparművészet” 5 florins.

Honi gyártmány.	Villamos- és gáz-csillárokat ajánl a	Stylszerű munka.
CSILLÁRGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG		
Budapest, VII. ker, Ilka-utca		
a (Csömöri-úttól jobbra, a Stefánia-út mögött), közlekedés a zuglói villamosvasúttal.		
* Olcsó árak. *	Teljes ház- és lakás-berendezésekre, eredeti tervezetekkel és költségvetésekkel <i>díjmentesen</i> szolgálunk.	* Olcsó árak. *

POLGÁR ALAJOS Budapest, VIII., Prater-utca 12.	
mű- és bútor-asztalos műterem	Arany érem
díszítési munkák számára.	London 1897.

A Czerny-féle RÓZSATEJ	a legjobb szépitő-szer à Flacon 1 forint, balzsam-szappan hozzá 30 krajczár.
A Czerny-féle TANNINGENE	A legjobb hajfestő-szer, (sötétszőke, barna és fekete) ára 2 forint 50 krajczár.)
Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható	
ANTON J. CZERNY, WIEN XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (732.)	
Főraktár: I., Wallfischgasse 5., a cs. k. udv. opera közelében. Szétküldés utánvétellel: 5 frt fölül megrendelések csomagolási költség nélkül és postadíjmentesen küldetnek. Árjegyzékek az összes nagyobb különlegességekről ingyen és bérmentve.	
Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerész, Király-utca 12. és Egger A. fia, Váci-körút 17. stb. stb.	

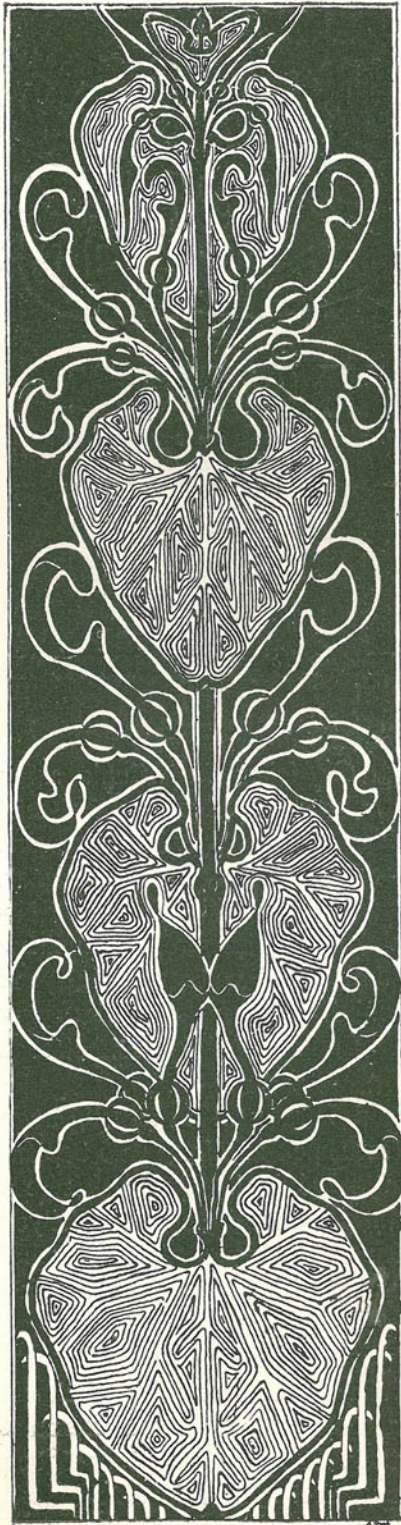

A MŰVÉSZETEK NÉPSZERŰSÍTÉSE.

Néhány évtized óta fejtegetik nálunk azt a problémát, hogy miképen lehetne a művészetet a magyar művelődés egyik tényezőjévé nevelni. Bizony nem volt eddig sikere a próbálkozásnak. A művészet és a művészi ipar máig kívül állott társadalmi mozgalmainkon és létezéséről csak néhány kiállítás révén vett futólagosan tudomást a közönség. Baj volt ez, a melynek rossz hatását egyként megérezte úgy a művészet mint a kultúra, mert hisz egyik a másik fölfrissítésére, táplálására termett, holott nálunk semmi kölcsönhatásban sem állottak.

Azt véljük, hogy ezután másképen lesz. Senki félre nem ismerheti, hogy minő erőteljes mozgalmak indultak meg a művészeteknek az életbe való beplántálására. Párhuzamos buzgalommal iparkodik a művészetek népszerűsítésére a kormány és a sajtó, ezuttal tervszerűen, okosan, az eddigi kapkodás helyett pontosan körülírt céllal és eszközökkel. Eddig csak panasz hangzott, de a panaszból senki sem merített kedvet a cselekvésre. Most, szinte hirtelen rohamban, elkövetkezett a cselekvés ideje is.

Angliában, Belgiumban s mindenütt, a hol a legújabbban hirtelenül nagyszerű hajtásokat értelt a művészet, mitsem használt a kritika tétlen panasza, Ruskineknek, Wattsoknak kellett jönniök, a kik megcsinálták a haditervet, heves buzgalommal és ritka szakértelemmel s aztán rögtön tenni kezdtek. Fölkeltették a közönségben könyvek, cikkek, felolvasások, tárlatok révén a művészet iránt való érdeklődést; alkalmat adtak a művészeknek és műiparosoknak, hogy az akadémikus dog-

máktól függetlenül, a maguk tehetsége és ihlete szerint dolgozhassanak; nagy telepek létesültek, a melyeken fölélesztették a gyár-
ipar által agyonnyomott régi tehnikákat s
érvényre juttatták a művészi iparban is az
egyéniséget; képes-könyvek, falitáblák, illu-
sztrációk, falragaszok útján fölébresztették a
közönség apraja-nagyja lelkében a szunnya-
dozó művészi ösztönöket.

Nagyszabású akció volt, a milyenre mi
nem is merünk gondolni. De példájukból
mégis örömetst levonjuk a tanulságot. Nékiök
könnyebb ügyük volt: nagyműveltségű kö-
zönséggel állottak szemben, a mely fogé-
kony volt minden kulturális reform iránt.
Mi nem vagyunk ily boldog viszonyok közt.
Nekünk egészen alul, az *abc*-nél kell kezde-
nünk.

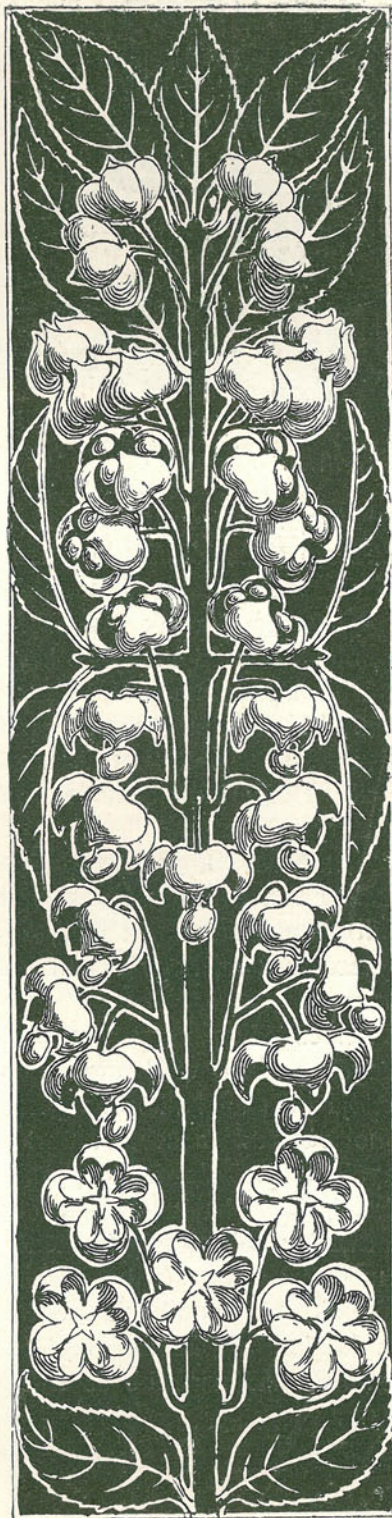
Wlassics miniszter október végén és no-
vember elején rendeleteket bocsátott ki, a
melyek a művészetek népszerűsítését céloz-
zák, még pedig éppen az imént mondott
tanulságok alapján. Ezek a rendeletek egy
nagyobb reformsorozatnak első részei, előre-
tolt őrszemei egy hadseregnek, a mely hivatva
van a művészetek számára meghódítani a
közönséget. Nehéz, de igen szükséges a vál-
lalkozás, a melyhez a miniszter hozzáfogott.
A sajtó rögtön kiérezte a rendelkezésben rej-
tőző termőképes magot és ritka egyértelmű-
séggel és lelkesedéssel üdvözölte *Wlassics*
tervét.

Ehhez a lelkesedéshez örömmel járul hozzá
ez a lap is, a mely oly sokszor hangoztatta
művészetünk mostoha viszonyait. Azokból
talán most, végre-valahára, kilábolunk. Ha
nem is valósulnak meg rögtön álmaink, elég,
hogy most már alaposan remélhetünk s a
jövendő nemzedék számára biztosíthatjuk a
művészet iránt való szeretet, érzés és tudás
fejlesztését. *Wlassics*, úgy látszik, elsősorban
erre a jövendő nemzedékre gondolt, mert
első rendeletével bele akarja vinni a művé-
szeteket az iskolákba. Kívánja, hogy a tanulók
már zsenge korukban megismerkedjenek a

művészettel, hogy kedvet kapjanak hozzá, megismerjék multját, hatásait, fejlődését. Izlésüket finomítsák a műtörténet szemléltető előadásával, gondolkodásukat nemesbítsék a művészet tanulságaival. Foglalkozzanak a műemlékekkel, nézzék meg a gyűjteményeket, képeket, szobrokat, olvassanak művészetről szóló műveket. A tanár minden tárgynál, minden szemléltetésnél figyelmeztesse a tanítványt a dolog művészi oldalára, emelje ki a formailag szebbet, utaljon a művészi iparban rejlő esztétikai elemekre. Az intézetek kis múzeumaiban s a hozzáférhető nagyobb gyűjteményekben mutassák meg a növendékeknek, mint tör az emberi lélek a szépség felé, mint formálták és formálják az emberek használati tárgyaikat úgy, hogy azok a gyakorlati cél mellett az izlést is kielégítsék. Egy szerszám, egy eszköz demonstrálásánál mutassák meg a tanulóknak, mint alakul ki az anyagból a művész kezei közt a kor, a kultúra, a művész egyéniség révén a stílus, mint tükröződik viszont ebben egy egész faj vérmérséke, izlése, lelkülete.

Ime *Wlassics* programja, a melylyel az iskolákban helyet akar nyitni a művészetnek és a művészi iparnak. Oly világos és jó program, hogy a laikus is első tekintetre tisztában van jelentőségével és hasznával. Ha ezt a programot helyesen dolgozzák ki és élvezetes módon ültetik be a tantervekbe, akkor a jövőendő nemzedéket máris bevezették a művészet előcsarnokába, a honnan már a maga inspirációja szerint is megtalálja az utat a magasabb műízlés fejlesztéséhez.

De gondolnunk kell a jelenre is, a mely megdöbbentően sivár s éppen nem kedvez a művészeteknek. A miniszter, hogy a nagy közönséget is megnyerje céljainak, előadásokat tartat a múzeumokban s a műgyűjteményekben és támogatni fogja a művészeti irodalmat. Ebben hathatós segítségére lehet s lesz is minden bizonyára a sajtó, a Képzőművészeti- és az Iparművészeti Társulat s

A.B.T.

mindazok a körök és egye-
sületek, a melyek irodalmi
vagy művészeti célokból ala-
kultak.

Ez a reformok kezdete.
Rég vártunk rájuk, most
annál igazabb örömmel üd-
vözöljük.

Hisz ez a lap is eminens céljául tűzte ki
azt, hogy az iparművészeti törekvéseket írásban s
képben bemutatva, szeretetet keltsen a közönségben
a művészi ipar iránt, hogy megismertesse vele a jelen
művészi eszméit, a formákat, a melyeket azok ma
öltenek. A magyar művészi ipar szomorú válságokon
ment át, *Wlassics* reformterve most jobb időket ígér
számára. A műipar holt tényező volt eddig Magyar-

országon, holott éppen a művészeteknek ez az ága alkalmas arra, hogy iránta
mindenki érdeklődjék. A használati tárgyak, berendezések, ékszerek, butorok,
fali díszítmények legintimebb környezetben minden embernek, elvárhattak volna,
hogy emberek, a kik műveltségre törekedtek, elsősorban legközvetlenebb kör-
nyezetükkel törődjenek egy kevéssé. Évtizedeken át nyomát sem láttuk ennek.
Gyári raktárak, nagy áruházak voltak a közönség műipari szállítói, s ezzel
együtt ízlésének megrontói. A polgárember, a kinek nincs alkalmá külföldi utakon
nemesítenie ízlését, hol is meríthetett volna nálunk tudást, esztétikai képzett-
séget? Hogy különböztette volna meg a művészi szép munkát a közönséges
tucatárútól?

A mióta a *Magyar Iparművészeti Társulat* megalakult s a mióta kiállításokon
alkalma van a közönségnek egynémely jobb, a mai idők szellemének megfelelő
műipari produktumokat látni, egy kevéssé megjavult a helyzet. De azért most is
oly szomorú az, hogy éppen idején érkezett a közoktatási kormányzat reform-
tervezete.

Remélhetőleg nagy visszhangra talál *Wlassics* akciója a közönség minden
rétegében. Mert ettől függ minden. Ha ez a sok üdvös rendelkezés és a sajtó
akciója nem talál a közönségben lelkes médiumra, akkor megint csak ott leszünk,
a hol vagyunk, akkor továbbra is üres luxus marad a művészet, melyet ünne-
pnapokon külső dekoráció gyanánt akaszt magára a magyar kultúra, de a melynek
frissítő, éltető hatásából nem érez semmit sem.

Bizzunk abban, hogy a közönség megérti és felkarolja ezt a szép szándékot
s megteszi a magáét, hogy elérjük a célt, a mely ma már véges távolban látszik
előttünk. És mondjunk köszönetet azoknak, a kik fáradtsággal, buzgalommal
megkezdték a művészet népszerűségét. Minél nagyobb akadályokat kell leküz-
deniök, annál nagyobb az érdemük.

Lyka Károly.